

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 10.7.2023
COM(2023) 385 final

2023/0223 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en IJsland betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer

TOELICHTING

In juni 2018 heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting, in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer, van het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visa [COM(2018) 473].

Verordening (EU) 2021/1148 van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting, in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer, van het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid voor de periode 2021-2027 (hierna “de verordening betreffende het instrument voor grensbeheer en visa (BMVI-verordening)” genoemd) is vastgesteld op 7 juli 2021.

De BMVI-verordening heeft ten doel solidariteit te tonen door het verlenen van financiële bijstand aan de lidstaten en landen die de bepalingen van het Schengenacquis inzake de buitengrenzen toepassen. Deze verordening houdt een ontwikkeling in van de bepalingen van het Schengenacquis waaraan de landen die betrokken zijn bij de uitvoering, toepassing en ontwikkeling van het Schengenacquis deelnemen (“geassocieerde Schengenlanden” of “geassocieerde landen”).

De Commissie heeft ook een voorstel (COM(2018) 375) ingediend tot vaststelling van een kader van gemeenschappelijke bepalingen voor zeven fondsen in gedeeld beheer, waaronder de BMVI-verordening. Verordening (EU) 2021/1060 (hierna “de GB-verordening” genoemd) is vastgesteld op 24 juni 2021.

IJsland heeft op 1 september 2021 kennis gegeven van zijn besluit om de inhoud van de BMVI-verordening te aanvaarden en in zijn interne rechtsorde op te nemen. Teneinde te voorkomen dat de daadwerkelijke toepassingsduur van de BMVI-verordening in IJsland korter wordt, dient de Commissie dit voorstel in voordat zij van IJsland een kennisgeving heeft ontvangen dat het al zijn grondwettelijke voorschriften is nagekomen. Overeenkomstig overweging 75 van de BMVI-verordening moet deze regeling namelijk worden vastgesteld nadat het betrokken land schriftelijk heeft bevestigd dat het al zijn interne voorschriften is nagekomen.

In artikel 7, lid 6, van de BMVI-verordening is bepaald dat overeenkomstig de desbetreffende bepalingen van de respectieve associatieovereenkomsten “regelingen” moeten worden getroffen om de aard en de vormen van deelname aan het instrument te bepalen van landen die bij de uitvoering, toepassing en ontwikkeling van het Schengenacquis betrokken zijn. Die regelingen worden vastgesteld in de vorm van overeenkomsten die door de Unie worden gesloten met de geassocieerde Schengenlanden overeenkomstig artikel 216 VWEU.

In die overeenkomsten moet ook de financiële bijdrage van deze landen aan de begroting van de Unie voor het instrument voor grensbeheer en visa worden vastgesteld. De financiële bijdragen moeten worden berekend op basis van het bruto binnenlands product van elk geassocieerd land als een percentage van het bruto binnenlands product van alle deelnemende landen.

Krachtens de associatieovereenkomsten inzake Schengen moeten de geassocieerde landen de maatregelen van de Unie, met inbegrip van de BMVI-verordening, die het Schengenacquis ontwikkelen of erop voortbouwen, volledig aanvaarden.

De aan het instrument voor grensbeheer en visa toegewezen begroting van de Unie moet worden uitgevoerd in overeenstemming met Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 (hierna “het Financieel Reglement” genoemd). De geassocieerde Schengenlanden moeten ook de nodige maatregelen nemen om te zorgen voor de naleving van de bepalingen inzake financieel beheer en financiële controle die zijn neergelegd in het Verdrag betreffende de werking van

de Europese Unie (VWEU) en in het recht van de Unie dat als juridische grondslag het VWEU heeft.

Niet alle bepalingen van en bijlagen bij de GB-verordening zijn relevant voor het instrument voor grensbeheer en visa. Bovendien moet de toepassing van in sommige bepalingen van de GB-verordening vastgestelde beginselen worden aangepast aan de status van de geassocieerde Schengenlanden.

De overeenkomsten voorzien ook in de invoering van specifieke mechanismen om de overeenkomsten snel te kunnen aanpassen indien belangrijke Uniewetgeving die relevant is voor de uitvoering, zoals het Financieel Reglement en de GB-verordening, wordt gewijzigd.

De overeenkomsten moeten ervoor zorgen dat bij de tussentijdse evaluatie van het instrument voor grensbeheer en visa rekening wordt gehouden met de vertraagde deelname van de geassocieerde Schengenlanden.

Wat financiële en begrotingscontroles betreft, zijn de lidstaten onderworpen aan horizontale verplichtingen (zoals de bevoegdheid van de Rekenkamer, het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), het Europees Openbaar Ministerie (EOM) en de Commissie) die ofwel rechtstreeks aan het Verdrag zijn ontleend, ofwel aan de afgeleide wetgeving van de Unie, waaronder de bovengenoemde GB-verordening. Deze verplichtingen zijn automatisch op de lidstaten van toepassing en zijn derhalve niet vastgesteld in de BMVI-verordening. Bijgevolg moeten deze verplichtingen in de overeenkomst waarop dit voorstel betrekking heeft, tot de geassocieerde landen worden uitgebreid.

In de overeenkomsten is ook een bepaling opgenomen met betrekking tot het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias). Dit is nodig gezien artikel 86 van Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2018 tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 en (EU) 2017/2226, waarin is bepaald dat de resterende inkomsten uit Etias na aftrek van de exploitatie- en onderhoudskosten worden opgenomen in de begroting van de Unie. Om artikel 86 van Verordening (EU) 2018/1240 op een billijke manier toe te passen op alle landen die aan deze verordening deelnemen, moet de bijdrage van de geassocieerde landen aan de thematische faciliteit van het instrument evenredig worden verminderd indien en wanneer er resterende inkomsten in de begroting van de Unie worden opgenomen.

De Unie moet overeenkomsten sluiten met elk van de vier geassocieerde Schengenlanden. Dit voorstel betreft de overeenkomst met IJsland.

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Dit voorstel is gericht op de ondertekening van een overeenkomst tussen de Unie en IJsland over de bijdrage van het land aan het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid voor de periode 2021-2027 en over de aanvullende regels die nodig zijn voor deze deelname. Het betreft de derde generatie van dit soort regeling.

• Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein

Niet van toepassing.

• Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie

Niet van toepassing.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Dit voorstel voor de ondertekening van de overeenkomst is gebaseerd op artikel 77, lid 2, en artikel 218, lid 5, punt a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Overeenkomstig artikel 3, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en als bedoeld in artikel 7, lid 6, van Verordening (EU) 2021/1148, valt het voorstel onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie en is het subsidiariteitsbeginsel derhalve niet van toepassing.

- **Evenredigheid**

Dit voorstel is nodig om uitvoering te geven aan het in artikel 7, lid 6, van Verordening (EU) 2021/1148 vervatte vereiste dat regelingen worden getroffen met landen die bij de uitvoering, toepassing en ontwikkeling van het Schengenacquis betrokken zijn om de aard en de vormen van deelname van deze landen te bepalen aan het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visa als onderdeel van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer.

- **Keuze van het instrument**

Niet van toepassing.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Niet van toepassing.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

Niet van toepassing, aangezien het voorstel samenhangt met het programmabeheer en gericht is op de ondertekening van een internationale overeenkomst waarover is onderhandeld op basis van de richtsnoeren van de Raad. IJsland zal de regels die zijn vastgelegd in de verordening tot oprichting van het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid en de toepasselijke bepalingen van de GB-verordening en het Financieel Reglement op dezelfde wijze naleven als de EU-lidstaten.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Niet van toepassing.

- **Grondrechten**

Niet van toepassing.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

In artikel 10 en de bijlage bij de ontwerpovereenkomst worden de bepalingen inzake de jaarlijkse financiële bijdragen van het geassocieerde land aan de begroting van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer beschreven.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Alle in Verordening (EU) 2021/1148 vastgestelde verplichtingen inzake monitoring, verslaglegging, prestaties en evaluatie zijn van toepassing op IJsland.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

Niet nodig.

In het licht van bovenstaande overwegingen stelt de Commissie voor dat de Raad besluit de overeenkomst namens de Unie te laten ondertekenen en de voorzitter van de Raad te machtigen de tot ondertekening namens de Unie bevoegde persoon of personen aan te wijzen.

De Commissie heeft een afzonderlijk voorstel opgesteld voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de bijgevoegde overeenkomst tussen de Europese Unie en IJsland betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer voor de periode 2021-2027¹. De Raad stelt dit besluit vast na goedkeuring door het Europees Parlement.

¹ COM(2023) 394

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en IJsland betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 77, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 21 februari 2022 heeft de Raad de Commissie gemachtigd onderhandelingen te openen² met IJsland, het Koninkrijk Noorwegen, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein inzake de regelingen voor de financiële bijdragen van de geassocieerde landen en de aanvullende regels die nodig zijn voor hun deelname, waaronder bepalingen ter bescherming van de financiële belangen van de Unie en de controlebevoegdheid van de Rekenkamer, die krachtens Verordening (EU) 2021/1148 van het Europees Parlement en de Raad³ moeten worden getroffen. De onderhandelingen met IJsland zijn afgerond met de parafering van de overeenkomst op 14 februari 2023.
- (2) Verordening (EU) 2021/1148 bouwt voort op het Schengenacquis en Denemarken heeft overeenkomstig artikel 4 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, besloten die verordening in zijn nationale recht om te zetten. Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van dit besluit, en dit is bijgevolg niet bindend voor, noch van toepassing op Denemarken.
- (3) Dit besluit houdt een ontwikkeling in van de bepalingen van het Schengenacquis waaraan Ierland niet deelneemt, overeenkomstig Besluit 2002/192/EG van de Raad⁴. Ierland neemt derhalve niet deel aan de vaststelling van dit besluit en dit is niet bindend voor, noch van toepassing op Ierland.

² Besluit (EU) 2022/442 van de Raad van 21 februari 2022 tot machtiging tot het openen van onderhandelingen met IJsland, het Koninkrijk Noorwegen, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein met het oog op de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Unie en die landen over aanvullende regels betreffende het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid, in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer (PB L 90 van 18.3.2022, blz. 116).

³ Verordening (EU) 2021/1148 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting, in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer, van het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 251 van 15.7.2021, blz. 48).

⁴ Besluit 2002/192/EG van de Raad van 28 februari 2002 betreffende het verzoek van Ierland deel te mogen nemen aan bepalingen van het Schengenacquis (PB L 64 van 7.3.2002, blz. 20).

- (4) De overeenkomst moet derhalve namens de Unie worden ondertekend, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De ondertekening van Overeenkomst tussen de Europese Unie en IJsland betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer voor de periode 2021-2027 wordt hierbij namens de Unie goedgekeurd, onder voorbehoud van de sluiting van deze overeenkomst.

De tekst van de te ondertekenen overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

Het secretariaat-generaal van de Raad stelt het volmachtinstrument op dat de persoon (personen) die daartoe door de Commissie is (zijn) aangewezen, machtiging verleent de overeenkomst, onder voorbehoud van de sluiting ervan, te ondertekenen.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter